บล็อกไฟฟ้า และไขควงไฟฟ้า ใช้งานต่างกันอย่างไร?

นำเสนอเมื่อ : 10 ต.ค. 2569

ใครเคยเดินเข้าร้านเครื่องมือช่างแล้วเกิดคำถามว่า “เครื่องนี้ก็ดูเหมือนเอาไว้ขันเหมือนกัน แล้วทำไมต้องมีหลายแบบ?” โดยเฉพาะระหว่าง ไขควงไฟฟ้า กับ บล็อกไฟฟ้า ที่หน้าตาอาจไม่ได้ต่างกันมากในสายตาคนทั่วไป แต่พอเอาไปใช้งานจริงกลับเหมาะกับคนละงานอย่างชัดเจน เลือกถูก งานก็เสร็จเร็ว ใช้แรงน้อย และลดโอกาสทำชิ้นงานเสีย แต่ถ้าเลือกผิด จากงานขันสกรูง่าย ๆ อาจกลายเป็นหัวสกรูรูด นอตขาด หรือซื้อเครื่องแรงเกินความจำเป็นมาไว้ในบ้านโดยแทบไม่ได้ใช้เลย

บล็อกไฟฟ้า เหมาะกับนอตใหญ่และงานที่ต้องใช้แรงมากขึ้น

ถ้าเปลี่ยนจากสกรูเล็ก ๆ มาเป็นนอตล้อรถ โบลต์โครงเหล็ก หรือชิ้นส่วนเครื่องจักร งานจะเริ่มต้องการแรงมากขึ้น และนี่คือพื้นที่ของ บล็อกไฟฟ้าซึ่งใช้หัวบล็อกสวมกับนอตหรือโบลต์โดยตรง และมักให้แรงบิดสูงกว่าไขควงไฟฟ้าหลายระดับ จึงเหมาะกับงานรถยนต์ งานซ่อมเครื่องจักร งานโครงสร้าง หรือจุดที่นอตถูกขันแน่นจนการใช้เครื่องมือทั่วไปต้องออกแรงมาก

ความแตกต่างนี้ทำให้คำถามว่า “ซื้อเครื่องไหนแรงกว่า?” อาจไม่ใช่คำถามที่ถูกที่สุด เพราะเครื่องมือแรงมากไม่ได้แปลว่าจะเหมาะกับทุกงาน หากเอาบล็อกไฟฟ้าไปขันสกรูเฟอร์นิเจอร์ตัวเล็ก ๆ ก็มีโอกาสทำเกลียวเสียหรือขันลึกเกินไปได้ง่ายกว่า ในทางกลับกัน หากเอาไขควงไฟฟ้าไปพยายามคลายนอตล้อที่แน่นมาก ก็อาจพบว่าแรงไม่พอ ต้องฝืนเครื่องและเสียเวลามากกว่าการใช้เครื่องมือที่ออกแบบมาให้รับงานประเภทนั้นโดยตรง

ไขควงไฟฟ้า เหมาะกับ “สกรู” และงานที่ต้องการควบคุมแรง

ถ้างานที่ทำบ่อยคือประกอบโต๊ะ ตู้ ชั้นวาง ติดบานพับ แขวนของ หรือทำงาน DIY รอบบ้าน ไขควงไฟฟ้ามักเป็นเครื่องมือที่ตอบโจทย์กว่า เพราะถูกออกแบบมาให้ขันและคลายสกรูได้คล่อง ควบคุมแรงได้ง่าย และโดยทั่วไปมีขนาดกับน้ำหนักที่เหมาะกับการถือทำงานต่อเนื่อง จุดสำคัญของไขควงไฟฟ้าไม่ใช่ว่า “แรงที่สุด” แต่คือแรงต้องพอดีกับสกรูและวัสดุ โดยเฉพาะงานเฟอร์นิเจอร์หรือวัสดุอย่าง MDF พาร์ติเคิลบอร์ด และพลาสติก หากขันแรงเกินไป สกรูอาจจมลึก หัวสกรูเสีย หรือเนื้อวัสดุแตกได้ รุ่นที่ปรับแรงบิดและความเร็วได้จึงช่วยให้ควบคุมงานละเอียดได้ง่ายกว่า

ไขควงไฟฟ้าบางรุ่นยังรองรับการเปลี่ยนดอกสำหรับงานเจาะเบื้องต้น แต่ต้องดูความสามารถของเครื่องแต่ละรุ่นด้วย เพราะการเห็นว่าใส่ดอกสว่านได้ ไม่ได้หมายความว่าจะใช้แทนสว่านสำหรับงานหนักได้ทุกกรณี หากเครื่องมือประจำบ้านต้องเอาไว้ขันสกรูประกอบของ และทำงานจุกจิก ไขควงไฟฟ้ามักเป็นตัวที่ถูกหยิบมาใช้บ่อยกว่า

แล้วบล็อกกระแทกคืออะไร?

คำนี้เป็นจุดที่หลายคนสับสน เพราะ บล็อกกระแทก หรือ Impact Wrench ไม่ได้หมายความว่าจะต้องเป็นเครื่องมือคนละประเภทกับบล็อกไฟฟ้าเสมอไป คำว่า “ไฟฟ้า” บอกแหล่งพลังงานของเครื่อง ส่วนคำว่า “กระแทก” บอกลักษณะกลไกการทำงาน กล่าวคือบล็อกกระแทกจะสร้างแรงหมุนพร้อมแรงกระแทกเป็นจังหวะ เพื่อช่วยคลายนอตที่แน่นมากได้ง่ายขึ้น ซึ่งเครื่องแบบนี้อาจมีทั้งรุ่นเสียบสาย รุ่นใช้แบตเตอรี่ หรือรุ่นใช้ลมก็ได้

จุดเด่นของแรงกระแทกคือช่วยจัดการนอตแน่น นอตที่ผ่านการใช้งานมานาน หรือโบลต์ขนาดใหญ่ได้ดี แต่ข้อควรระวังคือแรงสูงก็สามารถสร้างความเสียหายได้เช่นกัน โดยเฉพาะตอนขันกลับ ตัวอย่างที่เห็นภาพง่ายคือนอตล้อรถ บล็อกกระแทกช่วยให้ถอดนอตได้รวดเร็วมาก แต่ตอนขันกลับไม่ควรอาศัยการกดยิงจนสุดแล้วจบ เพราะรถแต่ละรุ่นมีค่าแรงขันที่กำหนด การขันขั้นสุดท้ายควรตรวจด้วยประแจปอนด์ตามค่าที่ผู้ผลิตกำหนด

ถ้ามีงบซื้อเครื่องเดียว ควรเลือกอะไร?

ให้ดูจากงานที่ทำบ่อยที่สุดมากกว่าดูว่าเครื่องไหนสเปกสูงกว่า ถ้าส่วนใหญ่เป็นงานในบ้าน เช่น

ประกอบเฟอร์นิเจอร์ ติดตั้งของใช้ ขันสกรู งานไม้ หรืองาน DIY ไขควงไฟฟ้า มักคุ้มกว่า
เพราะใช้งานได้บ่อยและควบคุมง่าย แต่ถ้าเป็นคนซ่อมรถ ทำงานโครงเหล็ก ดูแลเครื่องจักร
หรือมีนอตและโบลต์ขนาดใหญ่ให้ถอดเป็นประจำ บล็อกไฟฟ้าหรือบล็อกกระแทก
จะตรงกับงานมากกว่าอย่างชัดเจน

ก่อนซื้อควรดูเรื่องหลัก ๆ อย่างแรงบิด ขนาดหัวขับ การปรับความเร็ว น้ำหนักเครื่อง
และระบบแบตเตอรี่ หากเป็นเครื่องไร้สาย โดยไม่ต้องไล่หารุ่นที่แรงที่สุดเสมอไป
เพราะเครื่องที่แรงมากแต่หนักและควบคุมยากอาจไม่เหมาะกับงานที่ทำจริง อีกเรื่องที่ควรดูคืออุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว
หากมีเครื่องมือไร้สายหลายชิ้น การเลือกรุ่นที่ใช้แบตเตอรี่แพลตฟอร์มเดียวกันอาจช่วยประหยัดทั้งค่าแบตเตอรี่
ที่ชาร์จ และพื้นที่เก็บของได้ในระยะยาว

สุดท้ายแล้ว ความแตกต่างระหว่างไขควงไฟฟ้ากับบล็อกไฟฟ้าไม่ได้อยู่ที่ว่าเครื่องไหน “ดีกว่า”
แต่คือเครื่องไหนเหมาะกับสิ่งที่เราต้องขันมากกว่า สกรูและงานละเอียดให้คิดถึงไขควงไฟฟ้า
ส่วนนอตใหญ่และงานแรงสูงให้คิดถึงบล็อกไฟฟ้าหรือบล็อกกระแทก หากกำลังเลือกเครื่องมือสำหรับงานบ้าน งาน
DIY หรืองานช่างที่จริงจังขึ้น สามารถลองเปรียบเทียบแรงบิด ขนาดหัวขับ และอุปกรณ์ที่ให้มาในแต่ละรุ่นได้ที่
ไทวัสดุ ก่อนตัดสินใจ เพราะการซื้อเครื่องที่ตรงงานตั้งแต่แรก
มักคุ้มกว่าซื้อเครื่องที่แรงที่สุดแต่แทบไม่ได้หยิบมาใช้จริงครับ